

Bundeling verstedelijking goed voor natuur en bereikbaarheid

Leon Crommentuijn en Rienk Kuiper

Dit artikel is gepubliceerd in Arena, nummer 5, september 2004, jaargang 10

De Nota Ruimte beoogt de verstedelijking te bundelen in de stedelijke netwerken rondom de grotere steden. Uit een evaluatie van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP-RIVM) blijkt dat hierdoor de aantasting van natuur en landschap beperkt blijft en voorzieningen bereikbaar blijven. Voorwaarde is wel dat provincies en gemeenten milieu en natuur goed in hun ruimtelijk beleid laten doorwerken.

De Nota Ruimte geeft binnen de nationale stedelijke netwerken bundelingsgebieden aan. De verhouding van wonen en werken binnen en buiten deze gebieden moet tenminste gelijk blijven. Hierdoor blijven woningbouw, de aanleg van bedrijventerreinen en de toename van arbeidsplaatsen in de stedelijke netwerken gewaarborgd.

Voldoende ruimte

Op verzoek van het ministerie van VROM heeft het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP-RIVM) de Nota Ruimte geëvalueerd. Uit de analyses blijkt dat de bundelingsgebieden tot 2030 voldoende ruimte bieden voor woningbouw en bedrijventerreinen. Ook de huidige streek- en bestemmingsplannen bevatten in ieder geval voor de komende twee jaar voldoende ruimte voor woningbouw. Voor de Randstad geldt wel dat locaties in het Groene Hart en verspreide verstedelijking de groene en blauwe waarden in het economische hart van ons land het meest aantasten. Locaties op de buitenflank van de Randstadring (zoals een groot Almere en een Bollenstad bij Haarlemmermeer) tasten deze het minst aan.

Concurrentie vertraagt

Het is niet zo – anders dan vaak wordt beweerd – dat de oorzaak van de lage woningbouwproductie ligt in een te laag aanbod van bestemmingsplancapaciteit. Meer locaties aanwijzen leidt dan ook niet per se tot een hogere woningproductie en kan zelfs contraproductief zijn. Veel projecten met koopwoningen worden namelijk niet gestart voordat zeventig procent van tekening is verkocht. Een vergroting van het aanbod van bouwlocaties maakt de spoeling dan ook alleen maar dunner.

Onvoldoende borging

De uitwerking van het ruimtelijk beleid is door de voorgenomen decentralisatie, meer dan tot dusverre, een zaak van provincies en gemeenten geworden. De nota biedt geen garanties om ervoor te zorgen dat zij milieu, natuur, landschap en water goed in hun ruimtelijk beleid laten doorwerken. Zo veronderstelt het Rijk bijvoorbeeld dat provincies en gemeenten bij stadsuitbreiding een leefomgeving met voldoende ruimtelijke kwaliteit en groen tot stand zullen brengen. Maar de Nota Ruimte stelt geen instrumenten beschikbaar om de waardevermindering van de grond die ontstaat door bebouwing in te zetten voor investeringen in groen in en om de stad. Verder bevat de Nota Ruimte geen harde randvoorwaarden om gemeenten ertoe te bewegen om natuurgebieden goed via bestemmingsplannen te beschermen, ook al verplichten Europese regels Nederland hiertoe.

Het rapport "Milieu- en Natuureffecten Nota Ruimte" is te downloaden op www.rivm.nl/enr

Auteursinfo

Dr. L.E.M. Crommentuijn is beleidsonderzoeker Verstedelijking.

Ir. Rienk Kuiper is projectleider Evaluatie Nota Ruimte.

Beiden zijn werkzaam bij het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP-RIVM).

Tel. 030-2743054/ 2072;

e-mail: leon.crommentuijn@rivm.nl, rienk.kuiper@rivm.nl